

وَعِدِه

- دیجیتالی شدن روند صدور مجوز و اعلام وصول کتاب
- احیای نمایشگاه‌های استانی کتاب

برنامه

- فراهم ساختن امکان کسب مجوز و بازگذاری فایل الکترونیکی برای صدور مجوز دیجیتال و برگزاری ۱۵ نمایشگاه استانی با همکاری مدیران استانی

تأمین اعتبار

- اعتبار مورد نیاز برای برگزاری نمایشگاه‌های استانی کتاب از محل بودجه‌های استانی و با همکاری صنوف مرتبط تأمین می‌شود

موعود وفا

- وعده دیجیتال شدن روند صدور مجوز کتاب بزودی اجرایی می‌شود
- برگزاری نمایشگاه‌های استانی کتاب هم از مهر ۱۴۰۲ آغاز شده و ادامه خواهد داشت

گفت‌وگو

مریم شهزایی

گروه کتاب

معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در دولت چهاردهم با محوریت چهار کلیدواژه «فناوری»، «دیپلماسی فرهنگی»، «عدالت فرهنگی» و «انسجام ملی»، کام در مسیر بازتعریف نقش خود در صنعت نشر نهاده است. ایوب دهقانکار، مشاور معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، در گفت‌وگو با «ایران» از پروژه‌هایی سخن می‌گوید که در صورت تحقق می‌تواند چهره حوزه کتاب را دگرگون کند؛ از دیجیتالی شدن کامل روند صدور مجوز نشر و اعلام وصول آثار تا بهره‌گیری آزمایشی از هوش مصنوعی در ارائه خدمات. همچنین در این گفت‌وگو موضوعاتی چون، احیای نمایشگاه‌های استانی کتاب، حضور مؤثرتر ایران در عرصه‌های بین‌المللی نشر، استمرار بخش مجازی نمایشگاه کتاب تهران و تلاش برای اختصاص ارز به واردات کاغذپراخته شده است که بخش‌هایی از این تحرک تازه محسوب می‌شوند. دهقانکار بر تمرکززدایی فرهنگی و واگذاری حداکثری امور به صنوف نشر تأکید می‌کند و این رویکرد را لازمه ایجاد امید، تقویت انسجام ملی و گسترش عدالت فرهنگی در سراسر کشور می‌داند.

بخش‌های مختلف معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در دولت چهاردهم با چه سیاست‌ورویکردی شروع به فعالیت‌کردند؟

همزمان با شروع به کار دولت چهاردهم، فعالیت‌های معاونت فرهنگی در چهار کلیدواژه تعریف شد. اولین مورد که در زمانه فعلی اهمیت زیادی دارد، بحث فناوری است. فناوری و تکنولوژی‌های ارتباطی به بخشی جدایی‌ناپذیر از زندگی مردم تبدیل شده‌اند. تلاش برای برقراری پیوندهای بخش‌های مختلف حوزه کتاب با امکانات دنیای فناوری و از سویی ارائه خدماتی که برعهده معاونت فرهنگی قرار دارد بر بستر فناوری، از جمله برنامه‌های مهم معاونت فرهنگی در این رابطه هستند. برای تحقق این هدف اقداماتی در زمینه‌های مختلف از جمله زیرساخت‌ها کسب مجوز انجام شده است. در دوره‌های گذشته متقاضیان دریافت مجوز کتاب، تا تأسیس موسسه انتشاراتی وانتشار کتاب، ناگزیر به طی روندی طولانی و گرفتاری در یک بوروکراسی طولانی و وقت‌آمده‌های مکرر حضوری بودند. این اقدام گامی مهم در راستای تحقق دولت الکترونیک در حوزه کتاب است. اما خبر خوب دیگر آنکه اعلام وصول فیزیکی کتاب بزودی متوقف شده و تمام روند آن به شکل مجازی و اینترنتی انجام می‌شود. ناشران تنها با بازگذاری نسخه الکترونیک کتاب می‌توانند فرآیند اعلام وصول را تکمیل کنند. البته در سال‌های گذشته اقدامات دیگری برای به‌رومندی از فناوری‌های نوین انجام شده است که در رأس آنها می‌توان به راه‌اندازی بخش مجازی نمایشگاه کتاب تهران اشاره کرد؛ اتفاقی که به سبب شیوع ویروس کرونا شاهد شکل‌گیری آن بودیم. ضرورت‌های پاندمی کرونا ما را به به‌رومندی سریع‌تر از دنیای فناوری سوق داد. نکته قابل توجه آنکه بعد از عادی شدن شرایط همچنان این بخش از نمایشگاه کتاب تهران به حیات خود ادامه داد و توقفی در مسیر پربایی‌اش رخ نداد.

حالا که بحث نمایشگاه کتاب تهران به میان آمد، بخش مجازی سی‌وششمین دوره این رویداد فرهنگی با چه تفاوت‌هایی در مقایسه با اولین تجربه برگزاری نمایشگاه کتاب تهران در بهمن ماه ۱۳۹۹ داشت؟ به خصوص که ریاست اولین دوره پربایی نمایشگاه مجازی کتاب تهران به عهده خودتان بوده است.

بهمن ماه سال ۱۳۹۹

شاهد پربایی اولین

در دوره‌های گذشته

متقاضیان

دریافت

مجوزهای

تأسیس

مؤسسه

انتشاراتی و

انتشار کتاب،

ناگزیر به طی

روندی طولانی

و گرفتاری

در یک

بوروکراسی

طولانی و

رفت‌وآمدهای

مکرر حضوری

بودند.

این اقدام

گامی مهم

در راستای

تحقق دولت

الکترونیک در

حوزه کتاب

است. اما

خبر خوب

دیگر آنکه

اعلام وصول

فیزیکی

کتاب بزودی

متوقف شده

و تمام روند

آن به شکل

مجازی و

اینترنتی

انجام

می‌شود.

ناشران تنها

با بازگذاری

نسخه

الکترونیک

کتاب

می‌توانند

فرآیند اعلام

وصول را

تکمیل کنند

دولت برای واردات کاغذ ارز تخصیص می‌دهد

گفت‌وگو با ایوب دهقانکار، مشاور معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره

سیاست‌های دولت چهاردهم در حوزه نشر و کتاب

عکس: غنی مجیدی - ایران

تلاش هستیم.

در برپایی سی‌وپنج دوره گذشته نمایشگاه کتاب

تهران یکی

از مهم‌ترین

کاستی‌ها،

خلأ چیزی

بود که در

نمایشگاه‌های

خارجی کتاب

به آن رایت

سنتری می‌گویند،

اقدامی که

امکان تبادل

رایت کتاب

و از سویی

انتشار آثارمان

را در دیگر

کشورها فراهم

می‌کند. از این

طریق ارتباطی

بی‌واسطه میان

ناشران ایرانی

و خارجی شکل

می‌گیرد

حمایت‌از فعالیت‌های فرهنگی به‌منظور تمرکززدایی‌از پایتخت رابرقدام‌میک‌از زنجیره‌های نشر متمرکزکرده‌اید؟

همه حلقه‌های این زنجیره برای ما مهم هستند. متأسفانه طی سال‌های گذشته شاهد توقف برگزاری نمایشگاه‌های استانی کتاب بودیم، امکانی که ناشران و علاقه‌مندان کتاب‌خوانی شهرهای مختلف استقبال خوبی از آن می‌کردند. مسئولان فرهنگی اغلب استان‌ها در این زمینه مطالبه‌گر بوده و ناشران و جوانان دوباره این اتفاق را سرگیری دوباره برگزار این نمایشگاه‌ها هستند. با فراهم کردن دوباره این امکان، ساکنان دیگری شهرها، اجباری به سفر به تهران برای مراجعه به نمایشگاه کتاب تهران نخواهند داشت. در نیمه دوم سال جاری برای برگزاری حدود پانزده نمایشگاه استانی کتاب برنامه‌ریزی کرده‌ایم که این روند، سال آینده نیز ادامه خواهد داشت. این اتفاق بعد از وقفه‌ای سه‌ساله از سرگرفته می‌شود.

یکی از نقدهایی که طی سال‌ها متوجه برگزاری نمایشگاه‌های استانی کتاب بود، فروش بی‌رویه «کتاب‌سازی» و آثار کتاب‌سازی شده بی‌نوعی است. برای جلوگیری از وقوع این اتفاق چه برنامه‌ای دارید؟

برای برگزاری اصولی این نمایشگاه‌ها و پرهیز از فروش آثار چاپ قاچاق از کمک و ظرفیت صنوف نشر اتحادیه‌ها و انجمن‌ها استفاده خواهیم کرد. به این منظور قوانین سخت‌گیرانه‌ای را در نظر گرفته‌ایم. در حال رایتی با مسئولان چند استان هستیم و به محض آن‌که نتیجه مشخص شود، پربایی دوباره نمایشگاه‌های استانی کتاب در مهرماه از سرگرفته می‌شود. برای حضور بهترین ناشران و ارائه آثار شاخص در نمایشگاه‌های استانی تلاش خواهیم کرد. در همین رابطه نگاهنامه‌هایی با مدیران کل فرهنگ و ارشاد استانی امضا شده که به برش استانی بودجه معاونت فرهنگی مشهور است. با تمام استان‌ها در سیزده سرفصل که یکی از موارد آن به برگزاری نمایشگاه‌های استانی اختصاص

تهران اسمال شرکت کردند. از طرف دیگر با همکاری انجمن ناشران کتاب فرهنگ و ارشاد اسلامی و دکتر جوادی معاون امور فرهنگی بودند و برپایی این نمایشگاه در دور اول بدون حمایت این دو امکان‌پذیر نبود. وجود کم‌وکاستی در اولین تجربه انجام هر کاری اتفاقی طبیعی است، آن هم درباره برگزاری مجازی نمایشگاه کتاب در وسعتی که در عرصه بین‌المللی، اقدامی بی‌سابقه بود. بخش مجازی نمایشگاه کتاب اسمال عملکردی موفقیت‌آمیز داشت، بسیاری داشته باشیم، چراکه در غیر این صورت نکرده بودند. در بخش فیزیکی شرکت فعال داشتند. البته هنوز جای کار بسیار وجود دارد و تا رسیدن به نقطه ایده‌آل و در راستای تحقق دولت الکترونیک در کتاب تهران و تداوم برگزاری آن می‌توان

دیگر کشورها فراهم می‌کند. از این طریق ارتباطی بی‌واسطه میان ناشران ایرانی و خارجی شکل می‌گیرد. به این منظور برای حمایت از حضور ناشران، نویسندگان و تصویرگران ایرانی در نمایشگاه‌های کتاب خارجی نیز برنامه‌ریزی کرده‌ایم.

چندسال قبل شاهد معرفی طرحی با عنوان گزنت برای ترجمه و انتشار آثار شاخص ایرانی در کشورهای دیگر بودیم. برنامه‌ای که در حال حاضر برای معرفی آثار گذشته و معاصر ایرانی به سایر نقاط جهان را در ادامه‌ای برهمان طرح است؟

طرح گزنت در دولت‌های یازدهم و دوازدهم پایه‌ریزی شد؛ اتفاق خوبی به بنای آن بر اعطای ارانه به ناشران خارجی برای ترجمه و انتشار کتاب‌های خارجی بود.

مشابه کاری که در همسایگی خودمان، کشور ترکیه انجام داد و نتایج موفقیت‌آمیزی هم در معرفی آثار داستانی‌اش به دیگر کشورهای جهان به دنبال داشت.

بله، تجربه موفقیت‌آمیزی بود. در معاونت فرهنگی هم با وجود بضاعت مالی اندک، طرح گزنت ره ساله اجرایی شده است. در دوره جدید مدیریت معاونت فرهنگی، ارزش افزوده‌ای را برای گزنت در نظر گرفته‌ایم که نقش مکمل آن را ایفا می‌کند. برنامه‌ریزی برای اجرای آن سال گذشته آغاز شده بود، اما خوشبختانه اسمال موفق به اجرای اولین دوره آن شدیم. در همین رابطه دست به برپایی فلوشیپ کتاب کودک و نوجوان تهران زدیم. حدود یک‌صد ناشر از کشورهای مختلف برای شرکت در این فلوشیپ درخواست دادند. از بین متقاضیان حدود سی ناشر انتخاب شدند و در نمایشگاه

باید به این مسأله هم توجه کرد که معاونت فرهنگی بودجه ناچیزی در اختیار دارد؛ مسأله‌ای که فقط به حوزه کتاب محدود نیست و درباره کلیت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی حاکم است. بنابر همین بودجه اندک نیز دست‌مان در خرید کتاب از ناشران چندان باز نیست. بخش اعظمی از کتاب‌هایی که می‌خریم برای تجهیز کتابخانه‌های عمومی استفاده می‌شوند و به همین دلیل ضروری است که از شاخص‌ها و استانداردهایی برخوردار باشند. برای به روزرسانی این شاخص‌ها و از سویی فرآیند خرید کتاب‌ها مشغول

برنامه‌ریزی هستیم. با این حال بنا داریم که خرید کتاب به گونه‌ای باشد که کمترین حقی از ناشران ضایع نشود و از آن طرف کتاب‌هایی را که برای کتابخانه‌های عمومی خریداری می‌کنیم، آثاری ارزشمند باشند؛ چراکه در سال‌های قبل شاهد این بودیم که برخی و بحق، با آنکه در نیمه اول سال درگیر برگزاری نمایشگاه کتاب تهران و بعد هم تبعات جنگ تحمیلی صهیونیست‌ها بودیم اما ارتباط‌مان را با اهالی کتاب، به شکل رسمی و غیررسمی حفظ کردیم. معاونت فرهنگی محل تردد این عزیزان و خانه آنان است.

دارد، همکاری می‌شود. آخرین کلیدواژه‌ای که اولویت‌های معاونت فرهنگی را در بحث برنامه‌ریزی شکل داده، کمک به انسجام ملی با محوریت برقراری اتحاد و امید به آینده است. در این حوزه نیز بیش از تصدی‌گری به دنبال حمایت‌گری از اهالی فرهنگ و کتاب هستیم؛ اتفاقی که به شکلی خودجوش در جنگ دوازده روزه از سوی قشرهایی نظیر شاعران و نویسندگان شاهد بودیم. در این رابطه همایش‌ها و پویش‌های مختلفی برگزار خواهد شد.

تعامل معاونت فرهنگی هم اکنون با ناشران چگونه است؟ برای کاهش گرایه‌هایی که تاکنون متوجه این معاونت بوده است چه کرده‌اید؟ شما می‌گویید گلایه، اما ما معتقدیم اینها مطالبه‌گری است. مطالبه‌گری‌هایی بجا و بحق. با آنکه در نیمه اول سال درگیر برگزاری نمایشگاه کتاب تهران و بعد هم تبعات جنگ تحمیلی صهیونیست‌ها بودیم اما ارتباط‌مان را با اهالی کتاب، به شکل رسمی و غیررسمی حفظ کردیم. معاونت فرهنگی محل تردد این عزیزان و خانه آنان است.

یکی از ویژگی‌های آقای صالحی، چه موقعی که مسئولیت معاونت فرهنگی را به عهده داشتند و چه در دوره اول ایفای نقش‌شان به عنوان وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، تأکیدی است که بر همکاری حداکثری با صنوف و اتحادیه‌های نشر داشتند. هرچند که در دولت سیزدهم، نقش صنوف در برپایی رویدادهایی نظیر نمایشگاه کتاب تهران به حداقل رسید و سبک گلایه‌های متعددی شد. در این رابطه چه سیاستی را دنبال می‌کنید؟

تلاش‌مان به‌رومندی حداکثری از تجربه شکل‌هاست. همان‌طور که اشاره کرد، نگاه و سیاست دکتر صالحی و دکتر جوادی استفاده از ظرفیت تشکل‌ها و صنوف است. واسپاری حداکثری امور اجرایی به صنوف یکی از اولویت‌های جدی در امور مرتبط با معاونت فرهنگی را تشکیل می‌دهد. هم در برپایی نمایشگاه کتاب تهران و هم در شوره‌های مشورتی و سیاست‌گذاری‌ها. میزان واسپاری امور به صنوف و اتحادیه‌ها به‌طور سالانه افزایش پیدا می‌کند تا به حداکثر ممکن برسد. درصد آن هستیم که تقویت معاونت فرهنگی بیشتر حمایتی شود و اجرای امور راه‌آهالی نشر سپاریم. بعد از پربایی هفته کتاب، برنامه‌ریزی برای برگزاری سی‌وهفتمین دوره پربایی نمایشگاه کتاب تهران آغاز می‌شود.

در نمایشگاه سی‌وششم مشاهده کردیم که بعد از گذشت چند سال صنوف در نمایشگاه حضور مؤثر داشتند. در شورای سیاست‌گذاری از صنف نماینده داشتیم و حتی مسائل اجرایی نمایشگاه نیز با حضور نماینده صنف انجام شد. اسمال سبب تقسیم‌بندی غرقه‌ها نیز مانند دولت دوازدهم از سوی صنف صورت گرفت. واقعیت این است که مالک استانی صنعت نشر ناشران هستند و این رویکرد به شکل ویژه‌تر در نمایشگاه سی‌وهفتم رخ خواهد داد. از طرفی ما در بسیاری از تصمیمات کلان نشر از مشورت‌های صنف استفاده می‌کنیم تا بتوانیم با بودجه محدودی که داریم کارهای بزرگ و تأثیرگذار انجام دهیم.

معاونت فرهنگی سال‌هاست بودجه‌ای برای خرید کتاب از ناشران به‌منظور تجهیز کتابخانه‌های عمومی کشور در نظر گرفته، در این رابطه چه سازوکاری را درپیش گرفته‌اید؟

در بحث خرید کتاب و حمایتی که از این طریق انجام می‌شود نیز به بحث عدالت فرهنگی توجه داریم. از این منظر همه ناشران برای ما برابر بوده و ارزش یکسان دارند. البته ممکن است در برخی برهه‌های زمانی، نظیر دفاع مقدس توجه بیشتری به کتاب‌های مرتبط با مناسبت‌های خاص شود، اما این‌طور نیست که با ناگهی تبعیض‌آمیز یا گزینشی سراغ کتاب‌ها و ناشران برویم.

خفتگی‌ری در اتوبان بیداد می‌کند، چرا خبری از گشت‌های موتوری در اتوبان‌های شهر نیست؛ خفتگی‌رها شب و روز هم نمی‌شناسند و به مردم حمله می‌کنند.

هاشم نژاد

وزیرت پزشک متخصص ۷۰۰ تومان شده این در حالیست که بیمه این میزان را قبول نمی‌کند و نهایت زیر بار ۳۰۰ هزار تومان می‌رود؛ ای‌کاش به این موضوع رسیدگی شود.

جیل عاملی

از یک شرکت خودروسازی، خودرویی خریداری کردیم. هنوز پس از چندین ماه خبری از سند نیست، پیکیری هم می‌کنیم به نتیجه‌ای نمی‌رسد. لطفاً منتشر کنید شاید با پیکیری شما سند خودروی ما را تحویل دهند.

درخشان

جدول را لطفاً به هیچ وجه از روزنامه حذف نکنید؛ ما هر روز نگران این هستیم که آیا روزنامه ایران ما جدول دارد یا خیر؟

محمودزاده

«ایران»، صدای مردم ایران است

همه ایرانیان می‌توانند مشکلات و مطالبات خود را در تماسی با شماره ۰۲۱-۸۸۷۶۹۰۷۵ یا ما در میان بگذارند. ما مشکلات شما را از مسئولان پیکیری می‌کنیم و نتیجه آن را در این صفحه به آگاهی شما می‌رسانیم. «ایران» صدای شما خواهد بود.

الو ایران